საგაზეთო ჩანართს გამოსცემს ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირი „ინტელექტი“.

მიგრანტი

№11 / 2016

„ინტელექტის“ მიერ დაფინანსებულ საოჯახო სასტუმროს პირველი ეკოტურისტები ეწვივნენ

შრომით მიგრანტ ნარგიზ დუმბაძეს, რომელსაც ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირმა „ინტელექტმა“ პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში მცირე ბიზნესის – საოჯახო სასტუმროს გაძლიერებისათვის გრანტი გამოუყო, გაზაფხულის სეზონის პირველი ტურისტები უკვე ეწვივნენ. ხუთი პოლანდიელი ეკოტურისტი ერთი კვირის განმავლობაში აკვირდებოდა საქართველოში თბილი ქვეყნებიდან შემოსულ ფრინველებს. ისინი ფრინველების რაოდენობას სნაველობენ.

ეკოტურისტები სახალვაშოში. თეონა კაკაციძის ფოტო

ფოლკერტ დე ბოერი უკვე მეხუთე წელია მაისის თვეს საქართველოში ხვდება. ის „ბათუმი რაპტორის“ (აღნიშნული ორგანიზაცია ახორციელებს ფრინველებზე დაკვირვებას) წევრია და თანამოაზრეებთან ერთად საქართველოში ემიგრაციიდან დაბრუნებულ ფრინველებს აკვირდება. ამბობს, რომ მისი მთავარი მიზანი „ფრინველების სახეობებისა და რაოდენობის დაკვირვებასთან ერთად, ეკოტურიზმის განვითარებაა. ეს შეამცირებს ფრინველებზე ნადირობას და ტურიზმის განვითარებასთან ერთად მოსახლეობასაც საშუალება მიეცემა სარგებელი ნახოს“.

ფოლკერტ დე ბოერი ფრინველების მიგრაციას სხვა ქვეყნებშიც, კერძოდ სერბეთსა და ფინეთში აკვირდება. ამავე მიზნით იყო ესპანეთში, ბულგარეთსა და შვედეთშიც. ამბობს, რომ „მსოფლიოში სამი საუკეთესო ადგილია ფრინველებზე დასაკვირვებლად: სერბეთში, ფინეთსა და საქართველოში. საქართველო ევროპაში პირველ ადგილზეა, როგორც ფრინველთა სამიგრაციო დერეფანი. ამასთანავე, საქართველო ფრინველთა მრავალფეროვნებით გამოირჩევა. სეზონურად მილიონ-ნახევარზე მეტი ფრინველი გადაუფრენს საქართველოს და აფრიკისკენ მიფრინავს. აქაც რამდენიმე ადგილია, საიდანაც ფრინველებზე დაკვირვება შეიძლება, მაგრამ მათ შორის სახალვაშოა გამორჩეული. ჩვენ ვიყავით ჭოროხის დელტაზე, შუამთაში... გუშინ რამდენიმე საათის განმავლობაში 4 000-მა ფრინველმა გადაუფრინა სახალვაშოს. მათ შორის იყო იშვიათი და განსაკუთრებული სახეობებიც. ზოგჯერ შესაძლებლობა გვექმნება ფრინველის სქესი და ასაკიც დავადგინოთ.“

ბოერი სახალვაშოში ნარგიზ დუმბაძის სტუმარი მესამედაა. პირველად შემთხვევით მივიდა, შემდეგ – გააზრებულად. „მომწონს ამ სასტუმროში ცხოვრება. აქ ძალიან კარგი მასპინძლები და მშვენიერი ხედებია. თავს ყველანი კომფორტულად ვგრძნობთ. ვფიქრობ მომავალ წელსაც აქ ჩამოვალ,“ – გვითხრა ბოერმა.

ეკოტურისტების გადაადგილებაზე ქალბატონ ნარგიზის მეუღლე მურმან დუმბაძე ზრუნავს, მათ სიმყუდროვესა და კომფორტულად მოწყობაზე, კვებასა და ქართული კულტურის გაცნობაზე პასუხისმგებელი თავად ნარგიზია. სტუმარ-მასპინძლებს შორის კომუნიკაციაზე პასუხისმგებლობა ოჯახის უმცროს წევრს – თამარს აქვს აღებული.

ხინკალსა და ხაჭაპურს ყველა ტურისტი გემრიელად მიირთმევს, ნარგიზ დუმბაძემ კი აღმოაჩინა, რომ ბელგიელებს განსაკუთრებულად ქართული აჯიკა მოსწონთ. ტურისტებს, რომლებიც ყოველ წელიწადს სტუმრობენ, ცდილობს მათთვის საყვარელი კერძი დაახვედროს. ნარგიზი დახელოვნებულია „ტურისტის პურის“ და „ცხელი კარაქის“ გაკეთებაში. ასე უწოდებენ ნარგიზ დუმბაძის საოჯახო სასტუმროში მცხოვრები ეკოტურისტები ოჯახში გამომცხვარ პურს და ოჯახშივე დამზადებულ კარაქს. ყველას ინდივიდუალურად უდგება და საერთო ენას მარტივად პოულობს. ზუსტად ორ დღეში სტუმარსა და მასპინძელს შორის ზღვარი აღარ არის, ყველანი ერთი დიდი ოჯახის ირგვლივ ერთიანდებიან.

ქალბატონი ნარგიზი ერთ-ერთ ტურისტზე, უნგრელ ანა სანდორზე გვიყვება, რომელმაც მასპინძლებს თავი იმით დაამახსოვრა, რომ ქართული ყველის ამოყვანა ისწავლა: „ჩვენთან 2011 წლიდან ყოველწლიურად დადის. იგი ფრინველების რაოდენობას ითვლის. პირველად რომ ჩამოვიდა, სტუდენტი იყო და სამგზისტრო საშრომზე მუშაობდა. მერე ხუთი ადგილობრივი გიდი გადაამზადა, რომლებმაც ინგლისური ენა იცოდნენ. ანა იმდენად დაგვიახლოვდა, რომ საოჯახო საქმეებსაც ჩემთან ერთად აკეთებდა. ძალიან უყვარს რძის პროდუქტები და ყველის ამოყვანაც ისწავლა. მისი ჩემოდანი დღემდე ჩვენთან ინახება. როგორც დადგებირდა, წელსაც ჩამოვა.“

„ჩვენ, „ინტელექტის“ გუნდი მოხარული ვართ, რომ საოჯახო სასტუმრო, რომლის შესაძლებლობების გაძლიერება პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში დაფინანსდა, უკვე მოქმედებს. ის ფაქტი, რომ ქალბატონ ნარგიზ დუმბაძეს ტურისტები უკვე ჰყავს, გაცემული გრანტის მიზნობრიობასა და ჩვენ მიერ მიღებულ სწორ გადაწყვეტილებაზე მეტყველებს. ვიმედოვნებთ, ნარგიზ დუმბაძეს, რომელიც ჩვენს პროექტში როგორც შრომითი მიგრანტი, ისე ჩაერთო, სამსახურის სხვა ქვეყანაში ძიება აღარ დასჭირდება,“ – აღნიშნა ეკონომიკის ექსპერტმა „ინტელექტში“ დავით არძენაძემ.

ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირმა „ინტელექტმა“ ორი გრანტი უკვე გასცა მცირე ბიზნესის განვითარებისათვის. მცირე გრანტების კონკურსი კვლავ მიმდინარეობს. ამჟამად „ინტელექტის“ ეკონომიკის ექსპერტები შემოსულ ბიზნესგეგმებს განიხილავენ. განაცხადების მიღება გრძელდება. „ინტელექტი“ პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში სულ 16 მცირე ბიზნესსა და სამ სოციალურ სანარმოს დაფინანსებს.

მომავალმა ელექტრიკოსებმა გამოცდა წარმატებით ჩააბარეს

ხუთი შრომითი და ერთი ეკოლოგიური მიგრანტი ახლახან ელექტრიკოსის პროფესიას დაეუფლა. ექვსივე მათგანმა სამთვიანი სწავლების შემდეგ გამოცდა წარმატებით ჩააბარა და სერტიფიკატიც დამსახურებულად აიღო. ისინი პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ბენეფიციარები არიან, რომელსაც ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირი „ინტელექტი“ ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით ახორციელებს. პროექტის მიზანია აჭარის რეგიონში შრომითი და ეკოლოგიური მიგრანტებისათვის გრძელვადიან პერსპექტივაზე გათვლილი ცხოვრების ღირსეული პირობების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა, მიგრაციისა და განვითარების საკითხების დაკავშირება და მიგრანტთა ჩართულობის დონის ამაღლება რეგიონის ეკონომიკური განვითარების პროცესებში. ცხოვრების ღირსეული პირობების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა მიგრანტებისათვის მოიითხოვს არამარტო ფინანსური დახმარების განევას, არამედ მათთვის პროფესიული და პიროვნული განვითარების სრული და თანაბარი შესაძლებლობის შექმნას დასაქმებისა და თვითრეალიზაციის პერსპექტივით.

ელექტრიკოსის პროფესიის დაუფლებას ბენეფიციარების მხრიდან სხვადასხვა მიზეზი და არგუმენტი აქვს: ერთს დენის ეშინოდა და ამ ფობიის დაძლევა სურდა, მეორე უსაქმურობამ დაღალა, მესამესთვის უკვე მიღებული განათლება სამსახურის დაწყების გარანტია ვერ გახდა... მაგრამ თითოეულ მათგანს ერთი მიზანი აერთიანებს: იცხოვრონ და იმუშაონ მშობლიურ ქვეყანაში, ჰქონდეთ ცხოვრების ნორმალური პირობები და საკუთარი შრომით მიღებული საზღაურით არჩინონ ოჯახი.

პროფესიული გრანტების შესახებ, რომელსაც ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირი „ინტელექტი“ ეკოლოგიური და შრომითი მიგრანტებისათვის გასცემს, შრომითმა მიგრანტებმა მეგობრებისგან შეიტყვეს, ხოლო ეკომიგრანტ თენგიზ ბიაძეს პროექტში ჩართვა „ინტელექტის“ პარტნორმა ასოციაცია „ღირსეულმა სიბერემ“ შესთავაზა.

ელექტრიკოსების ჯგუფის ერთადერთი ეკომიგრანტი თენგიზ ბიაძე ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ აჭყვისთავში ცხოვრობდა. სტიქიამ მისი საცხოვრებელი პირველად 2004 წელს დაზიანა. შემდეგ მეწყერი რამდენჯერმე განმეორდა. ბიაძეების საცხოვრებელმა მთავარი დარტყმა 2015 წელს მიიღო, თენგიზ ბიაძის თქმით, „სახლის უკანა მხარე შეანგრია მეწყერმა და იქ აღარ იცხოვრება.“ ბიაძეების ხუთსულიანი ოჯახი ახლა ქალაქ ქობულეთში, ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ დაქირავებულ ბინაში ცხოვრობს.

თენგიზ ბიაძე ხელოსანია, კაფელსა და მეტლახს აგებს. ელექტროფიკაცია რომ არ იცოდა, იძულებული იყო სხვისთვის ეთხოვა დახმარება. იმ „სხვას“ ხან ეცალა, ხან არა, ზოგჯერ დროზე ვერ თანხმდებოდნენ და ხშირ შემთხვევებში 2 დღეში გასაკეთებელ საქმეს ორი კვირა უნდებოდა, ორი კვირისას კი მთელი თვე.

ეკომიგრანტ ბიაძეს ბავშვობიდან დენის ეშინოდა. 51 წლის ასაკს ისე მიაღწია, ერთხელაც არ უფიქრია მსგავს პროფესიას დაუფლებოდა. არც მაშინ ფიქრობდა ელექტრიკოსობაზე, როცა არცოდნის გამო სამსახურის საქმეებს დიდ დროს ანდომებდა, რაც მის ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითად აისახებოდა.

სასნაველო გრანტის შეთავაზების შემდეგ ბიაძე დიდხანს ფიქრობდა რა პროფესია აერჩია, თანაც ისეთი, რომ გამოდგომოდა. ის, რაც მის საქმიანობას აფერხებდა, ელექტრიკოსობა იყო. გადაწყვეტა ხელი ამ საქმისთვის მოეკიდა და დენის მიმართ შიში დაეძლია. ახლა ემაყოფილია თავისი გადაწყვეტილებით: „აღარც დენის მეშინია და ელექტრიკოსობაც ვისწავლე. უკვე დამოუკიდებლად შემიძლია გაყვანილობები გავაკეთო. დღეიდან სხვას აღარ დავეხმარები დახმარება გამიწიოს და საქმესაც დროულად მოვრჩები. „ინტელექტის“ პროექტში ჩართვამ მიმახვედრა, რომ სნაველ ნებისმიერ ასაკში შეიძლება და თუ კი ამის შესაძლებლობა გვაქვს, შანსი ხელიდან არ უნდა გავუშვათ. დიდი მადლობა იმ ადამიანებს, რომლებმაც ხელი შემიწყვეს, დენის მიმართ შიში დამეძლია და ელექტრიკოსის პროფესიის დაუფლებაში დამეხმარნენ.“

შრომით მიგრანტ ვაჟა რომანაძეს „ინტელექტის“ პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ და სასნაველო გრანტის შესახებ ინფორმაცია მეგობარმა ნუკრი ანანიძემ მიაწოდა, რომელმაც თავადაც, როგორც შრომითმა მიგრანტმა გაიარა ელექტრკოსის კურსები.

ვაჟა რომანაძეც ხელოსანია, ე. წ. „სვარკაზუ“ და ელექტროობაზე მუშაობს. მცირე ფინანსური შემოსავლების გამო იძულებულია ზაფხულობით მეზობელ თურქეთის რესპუბლიკაში თხილის საკრებად წავიდეს. პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში კეკალფიკაცია აიმაღლა. ახლა პროფესიონალი ელექტრიკოსია და იმედი აქვს, რომ საქმეს მშობლიურ ქვეყანაშიც ბევრს იშოვის და თურქეთში თხილის კრეფა აღარ დასჭირდება: „ძალიან საინტერესო და გამოსადეგი კურსი იყო. ბევრი რამ ვისწავლე და მეგობრებიც შევიძინე. აქ მოსვლამდე არ ვიცოდი სამფაზიანების შეერთება, რევერსიული შეერთებები... ვერც კი წარმომედგინა ელექტრმგაყვანილობა ისე როგორ უნდა გამეკეთებინა, რომ პირველი სართულიდან ანთებული ნათურა მეცხრედან გამომერთო და პირიქით.“

ელექტრიკოსები გამოცდაზე. თეონა კაკაციძის ფოტო

ჯგუფამ თურმანიძე ყოფილი მეზღვაურია. შორეულ ნაოსნობაში ორი მიზეზით ვეღარ მიდის: კომპანია, რომელშიც მუშაობდა დიიხურა და საბუთებს ვადა გაუვიდა. როგორც თავად ამბობს, დოკუმენტაციის განახლებას დაახლოებით ათასი დოლარი სჭირდება და ოჯახს საკმარისი თანხა არ გააჩნია. ოჯახის ეკონომიკური მდგომარეობის გამო იძულებული გახდა სეზონურად თურქეთში ევლო და თხილი ეკრიფა. ამავე მიზეზით ვაჟა თურმანიძემ პროფესიაც შეიცვალა. ახლა მშენებელია, კედელს აშენებს, ალმატურას ქსოვს და ბეტონის იატაკს ასხამს. უკვე ელექტრიკოსობაც ისწავლა, რომ მშენებლობის პარალელურად ელექტროგაყვანილობების გაკეთებაც შეძლოს. ის 50 წლისაა, მაგრამ დროის უქმად დაკარგვას არ აპირებს. თუკი საშუალება მიეცემა ელექტროშემდფუღებლობის სწავლაც უნდა. ჯგუფამ თურმანიძეს სურს იყოს პროფესიონალი თავის საქმეში და შესაძლებლობებს მაქსიმალურად იყენებს.

მცირე სასნაველო გრანტის პროგრამაში „ინტელექტის“ ბენეფიციარები შრომის ბაზარზე მოთხოვნად პროფესიებს ეუფლებიან. პროგრამის მიზანია ქალაქ ბათუმში, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტებში მცხოვრებ მიგრანტებს (მათ შორის ასაკოვან მიგრანტებს), რომლებიც იძულებული არიან ეძებონ სამუშაო საქართველოს საზღვრებს გარეთ, ხელი შეუწყოს შრომის ბაზარზე საკუთარი კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში. პროფესიული სწავლის პროგრამას სულ 100 ბენეფიციარი გაივლის.

ჩანართი მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით, პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში. ტექსტში მოყვანილი მოსაზრებები შეიძლება არ ემთხვეოდეს ევროკავშირის ოფიციალურ პოზიციას.

ჩანართის რედაქტორი: თეონა კაკაციძე
მისამართი: ბათუმი, ფიროსმანის №18
ტელ: 24 16 40; **ფაქსი:** 24 16 50; **მობ:** 592 57 18 00
ელფოსტა: info@intellect.org.ge;
ვებგვერდი: www.intellect.org.ge